

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

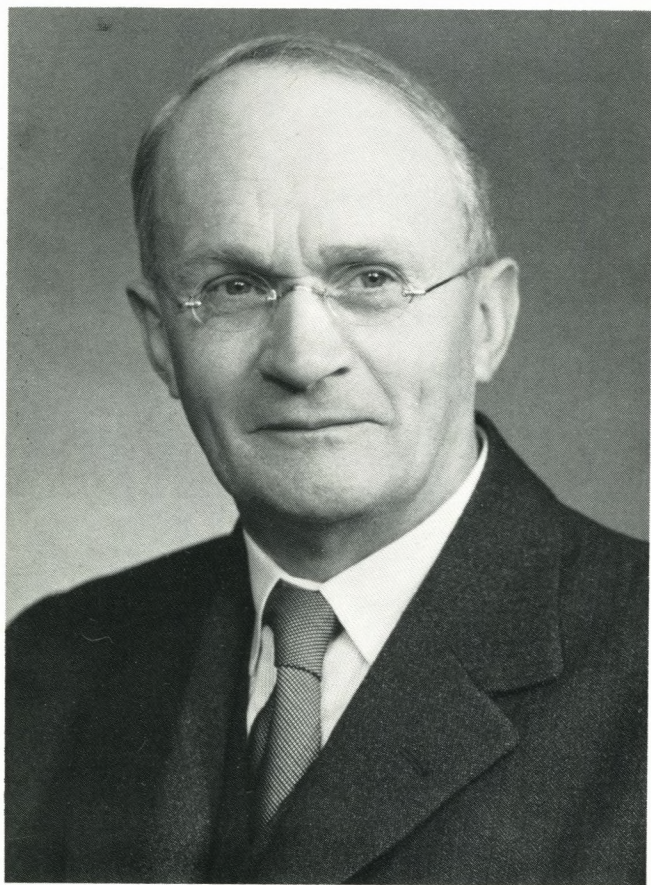
SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Oktober

Årgang 77 . Nr. 8

1992

*Lektor Marcus Pedersen
1892 - 4. oktober - 1992*

Jørgen Holgersen Rosenkrantz 1653-75 Hofmester ved Sorø Akademi

»De bevarede fragmenter af sandstensepitafium over: Jørgen Holgersen Rosenkrantz (1607-75) og hustru Christence Juel (16712-80).

Jørgen Rosenkrantz var nært knyttet til Sorø Akademi, hvor han studerede som ung, og hvor han fra 1653 beklædte posten som hofmester.

Under svenskekrigene sikrede han Akademiets vaklende økonomi på bekostning af sin personlige formue, og som forstander for Herlufsholm Skole reddede han den fra ruin.

Epitafiet, der var bestemt til opsætning på højkorets sydvæg over den gravkrypt, hvor ægteparret hviler, har ført en omtumlet tilværelse, indtil Stiftelsen Sorø Akademi i 1984 lod de bevarede rester opsætte i nordre korsarm.

Således lyder den indskrift, som Stiftelsen Sorø Akademi har ladet opsætte ved Jørgen Rosenkrantz' epitafium i Sorø Kirke på vestvæggen i nordre korsarm for at bevare mindet om en trofast gammel soraner, der med sin egen formue som indsats kæmpede en håbløs kamp for at redde Christian IV's Akademi fra undergang.

Udover hans indsats på det økonomiske område fortjener det at nævnes, at en stor del af Sorø Kirkes barokinventar er anskaffet i hans embedsperiode: Døbefonten, korgitteret og den smukke dør mellem nordre korsarm og nordre sideskib, hvor *Casper Lubbeke* har efterlignet Niels Trolles Kapels dør i Roskilde Domkirke, meget kunstfærdigt udskåret i træ, og endelig alteret med nadverbilledet, malet af Akademiets tegnelærer *Abraham Wuchters*, hvor traditionen fotæller, at personen forrest til venstre i billedet er Jørgen Rosenkrantz.

For nogle år siden, da man ryddede op på loftet i Christians IV's gamle kro, var man nået helt ud på lossepladsen med et læs skrammel, men så fandt en ung pige fra beskæftigelsesværkstedet nogle stykker rødt silkefløj, der ved nærmere eftersyn viste sig at være et antependium (alterforhæng) med Jørgen Rosenkrantz' og hans hustrus adelige våbenskjolde og initialer. Det må være det første Antependium til det nuværende alter, men der er tale om genbrug, for fløjet kan dateres til ca. år 1600.

Dette antependium burde efter en restaurering anbringes i et glasskab under epitafiet i nordre korsarm mellem de andre ovennævnte vidnesbyrd om hofmesterens interesse og aktive indsats for Sorø Kirke.

Red.

Lektor Marcus Pedersen – En hundrede års fødselsdag.

Soranerbiografierne 1901-1960 indledes med et afsnit, redigeret af lektor Marcus Pedersen: Lærerbiografier for de lærere, der har virket ved Sorø Akademis Skole 1892-1960.

Herfra fremgår bl.a., at Marcus Pedersen, der den 4. oktober fylder 100 år, er den, der blandt de lærere, der har virket ved vor gamle skole i de sidste 100 år, er blevet ældst. Hertil kommer, at der kun er et par stykker heriblandt rektor Bartholomæus Hoff, der har haft en længere tjenestetid.

Af hensyn til de Soranere, der ikke ejer Soranerbiografierne, skal jeg kort nævne nogle af hans data:

Ansæt ved skolen i 1919, inspektionshavende på Hovedbygningen i to perioder, 1919-25 og 1926-27. Læseinspektør på Vænget, skoleinspektør og konstitueret som rektor under rektor Bohns sygdom.

Gift i 1930 med rektor Raaschou-Nielsens datter, Lisbeth. Afgang i 1962, hvor det faldt i min lod på skolens vegne at sige ham tak for 43 års trofast og usædvanlig tjeneste og ønske ham et lykkeligt otium.

Kære Marcus!

Jeg tillader mig at bruge Deres fornavn, det er det vi gamle soranere altid bruger, når vi mindes Dem, og nærværende indlæg er ikke formelt eller officielt, men et forsøg på gennem personlige oplevelser og overvejelser at fortælle lidt om, hvorfor vi føler, at vi skylder Dem så meget for de oplevelser og den omsorg, De har givet i de mange år.

I Deres inspektionstid på Hovedbygningen kom De specielt til at betyde meget for os jyder og andre, der kun kom hjem i de lange ferier. I de små ferier, som kunne være lidt triste for os, opmuntrede De os ved at arrangere udflugter i omegnen ved at vise os interesse og omsorg. Imponerende var det, at De delte kår med os, når vi på grund af, at skoledagen sluttede så sent, måtte rejse om natten.

Deres gæstfrihed var stor, også i den tid, der fulgte efter inspektionstiden, hvor De boede i Søgade. Hvor har De ofret mange timer på kontakthungrende elever! Vi husker med glæde Deres smil og det humørfyldte samvær med Dem.

Den utrolige gæstfrihed blev ikke mindre, efter at De var blevet gift. Elever og gamle soranere har nydt godt deraf, og det fortsatte i Deres otium på Elmevej og i Søndergade. Vi følte os altid velkomne og erindrer besøgene med stor taknemmelighed.

Jeg har haft den lykke at have haft Dem som dansklærer, og jeg glemmer ikke Deres smittende begejstring for den klassiske litteratur eller Deres tålmodighed og nænsomhed, når vi skriftligt eller mundligt fremsatte vore umodne og vel undertiden lidt radikale synspunkter.

Det var meget værdifuldt for os og gav mange lysten til at læse både den gamle og nye litteratur.

De har haft en arbejdsrig gerning, rettelsen af mange stile, forberedelsen til timerne og det store arbejde som skoleinspektør. De har haft en stor pligtfølelse, en god sans for humor og en forstående hustru.

Jeg erindrer, at man på Deres skrivebord kunne læse:

»Til min arbejdsdragt hører et smil«.

Det har De efterlevet. Vi husker smilet og hjerteligheden, når vi som gamle soranere kom til Sorø og genså Dem. De huskede os, og Deres interesse for os synes usvækket.

Da jeg i 1958 vendte tilbage til Sorø som rektor, modtog De og fru Lisbeth min familie og mig i Molbechs hus. De bød os hjerteligt velkommen, sagde nogle gode ord og bad mine døtre om at hejse flaget.

En hjertelig og festlig modtagelse, vi aldrig glemmer.

Jeg blev den femte rektor, De kom til at arbejde sammen med. Jeg havde kun èt til fælles med Deres første rektor, at jeg var gammel soraner, men ellers har der nok været stor forskel på os fem rektorer, men

Deres indstilling har været den samme ubetinget loyalitet og medleven i de mange problemer, der altid må være. Jeg siger tak for megen medleven, mange gode råd og stor tillid.

Vi gamle soranere kan sige tak for mange festlige stunder sammen med Dem og fru Lisbeth.

Vi ønsker for Dem begge, at dagen på Holberghjemmet sammen med Deres børn og familie må blive god og festlig.

Vi sender de venligste hilsner og ønsker hjertelig tillykke med de 100 år!

Arne Østergaard (S 29)

Svend Egede Glahn (R 1909) 100 år.

Svend Egede Glahn, hvis 3. tipoldefar var grønlandspræsten Hans Egede, blev født i Stege d. 6 okt. 1892. Efter realksamen

fra Sorø Akademi (1909) kom han i landvæsenlære og på landbrugsskole, indkaldt 1914 til gardehussarregimentet, tjenestegørende som løjtnant af reserven ved 3. Dragonregiment 1916-1919. Deltog herunder i bevogtningen af grænsen ved Kongeåen. 1919-1921 landbrugsstudier i USA (Mass., Iowa og Californien). 1922-1923 bestyrer af Edderup Skovgård ved Mariager. 1923-1924 gårdejer på Als. 1924-1925 landbrugsstudier i Frankrig. 1926-1931 forpagter af Sophienberg ved Rungsted og Folehavegård ved Hørsholm, derefter alene af Folehavegård til 1946. 1946-1947 ejer af Langelandsgård ved Fredensborg. Siden 1947 forpagter af Stengården ved Svebølle, hans 2. hustrus fædrengård, som nu ejes af sønnen Ole Glahn, borgmester i Bjergsted kommune. Den 100 årige, der stadig bor på Stengården, har haft et spændende og varieret livsløb: Dygtig rytter, værdsat ridelærer på Hørsholmegnen, modstandsmand under besættelsen, stærkt nationalt interesseret og dertil en kyndig og flittig landmand, der har sat sit livs præg både i marken og stalden på de gårde, han har haft med at gøre. Ridesporten dyrkede han til sit 73. år, hvor en knæskade forhindrede ham i at fortsætte. Blandt forskellige tilidshverv skal nævnes, at Svend Egede Glahn fra 1945 til 1985 var medlem af bestyrelse i Kreatur Forsikrings Foreningen for Kongeriget Danmark af 1859. I sin høje alder er han stadig levende interesseret i verdens gang og hvad der rører sig i tiden, og han omfatter stadig sin gamle skole med interesse og veneration.

*Når det kniber med at se,
kniber med at høre
og sin hånd og fod at røre
let som før måske.*

*Og der et og andet findes,
som det kniber med at mindes
og det hele ret at samle,
da er vi gamle.*

*Vilhelm Gregersen (S 1868),
(1848-1928).*

Knud Hauerslev (R 1923)

Uafvidende har vi blandt os en forsker med verdensnavn ganske vist på sit snævre område, nemlig barksvampe.

Knud Hauerslev (KH). Tandlæge med egen klinik i Axelborg fra 1932 til 1975. KH er nok et sjældent eksempel på en hobbydyrkers udvikling til professionel forsker, der nyder fagkollegers anerkendelse.

Det var nu et andet emne end barksvampe KH ved en Soraner-frokost fortalte om, nemlig Fandens Mælkebøtter. KH havde medbragt blade af sit herbarium med 40 forskellige Fandens Mælkebøtter. Skal læses: »De Fandens Mælkebøtter«, som jo er et besværligt ukrudt. Det rette navn er Løvetand, pænt og neutralt. I Sønderjylland kaldes de solkoner, et poetisk navn for blomsterfloret ved forårstide. Synet af herbariebladene med de systematisk oplæbede plantedele var ligefrem en æstetisk nydelse.

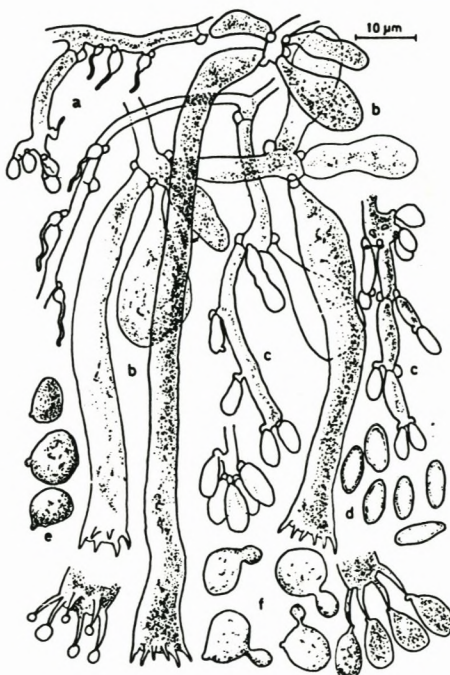
KH fortalte, at samlingen især omfattende arter med voksested på strandenge, og at han selv havde indsamlet disse på strandenge ved Korsør. KH fortalte iøvrigt, at der i Danmark findes ca. 100 arter Løvetand. Godt, at vi almindelige dødelige ikke behøver at holde rede på denne mangfoldighed.

Men - så kom KH og jeg ved flere efterfølgende frokoster til at sidde ved siden af hinanden. Efter at KH havde afsløret sit egentlige interesseområde, nemlig barksvampe, blev jeg nysgerrig og udspurgte ham om sin forskerindsats.

KH studerer svampene i mikroskop og afbilder dem på papir samt bestemmer dem i det botaniske system. Se hosstående eksempel.

Adskillige af KH's studier er blevet trykt i danske og udenlandske fagtidsskrifter. KH står i korrespondance med flere udenlandske forskere med hvem han udveksler svampeprøver til studium.

KH er ikke sprunget lige ind i specialisterens kreds. Forudgående har han

Fig. 1. Syzygospora sorana. a. Haustoria; b. Basidia; c. Conidiophores; d. Conidia; e. Spores; f. Spores, producing blastoconidia.

Målestregen øverst t.h. er 1/000 mm.

gennem mange år studeret svampe.

KH har fundet og bestemt adskillige nye barksvampe, hvilket i sig selv forudsætter et studium for at sikre, at den/de respektive svampe ikke allerede er navngivet af en anden forsker. En svamp fra Sorø egnen har KH givet navnet *Syzygospora Sorana*. (Se Soranerbladet 1990 Februar nr. 2, side 25).

KH har også navngivet en svampeslægt *Christiansenia* efter sin læremester M. P. Christiansen

Nu står KH selv for tur til at lægge navn til en svampeslægt, dog er proceduren endnu ikke afsluttet.

KH har på sit felt ydet en stor, og af fagfæller påskønnet indsats. KH har haft et rigt liv i en for os andre lukket verden.

Respekt for og ære til Knud Hauerslev
Dan Fink

KNUD HAUERSLEV - æresmedlem af Svampeforeningen

Hauerslev blev medlem af foreningen i 1951. Han blev meget hurtigt interesseret i de såkaldt resupinate svampe, som er de tynde hvidlige svampe, der danner skorper på dødt træ eller kortere: »hvid malings«, barksvampe eller corticiacéer. Denne selv for et svampeforeningsmedlem usædvanlige interesse stammede fra et andet af foreningens medlemmer, lærer M. P. Christiansen, der havde gjort sig til specialist i forskellige organismegrupper, der kun havde det til fælles, at de var svære at identificere: Brombær, mælkebøtter og barksvampe.

Hauerslev må have vist gode evner, og Christiansen været en god lærer - eller begge dele, for allerede tre år efter han blev medlem, leverede Hauerslev bestemmelser af disse vanskelige svampe til foreningens ekskursionsberetninger. I 1956 blev han valgt til 2. suppleant i bestyrelsen, og i 1958 til ordinært bestyrelsesmedlem, hvor han overtog det utaknemmelige job som kasserer. Dette hverv røgtede han

indtil 1975. I 1990 trådte han ud af bestyrelsen og blev samtidig hædret som æresmedlem!

Til trods for hans langvarige og vellykkede indsats for at holde foreningens prædefinition betrængte økonomi sund, er det dog først og fremmest hans nu snart 40-årige indsats med udforskningen af barksvampene, der er bemærkelsesværdig.

De resupinate (rygliggende) svampe er lige som trøflerne svampe med en fælles livsform, men i øvrigt ikke nødvendigvis nærmere beslægtet. Indenfor denne gruppe findes der to hovedgrupper, dem med udelte basidier og dem med kløvede basidier, som er en slags bævresvampe med skorpeform. Sidstnævnte er efterhånden blevet Hauerslevs speciale, og han er formodentlig den nulevende person, der har beskrevet de fleste arter indenfor denne gruppe. I alt har han beskrevet 26 nye arter for videnskaben, alle fra Danmark, foruden 3 nye slægter. Hertil skal så lægges en stribe på 9 nye arter, som han i øjeblikket er ved at afslutte manuskriptet til!

De svampe, Hauerslev har valgt som sin hobby, er hverken for børn, begyndere eller andre utålmodige væsener med hang til hurtige resultater. For selv om de hører til de såkaldt »højere svampe«, er det fælles for mange af dem, at de er parasitiske og ikke laver noget frugtlegeteme, ikke engang den tynde skorpe, som er det normale blandt barksvampene (der kan være svære nok). Derfor kan de sjældent ses på værten, i al fald højst anes som en klar klat eller en mindre deformitet. Det kræver mange hjemslæbte og forgæves undersøgte svampe, før der er gevinst. Når der så endelig dukker en snylter op inden i en anden svamp, kan det egentlige arbejde begynde med at skille snylteren fra værten. Ikke bare vil værtens og parasittens sporer være blandet sammen, men der er også ofte så få sporer i præparatet, at der er risiko for forveksling med de sporer, som tilfældigt lander på enhver svamp fra de omkringboende svampe. Ydermere gør

bærvessvampenes gelatinøse hyfer det svært at beskrive, hvordan de er bygget op, og en udredning af alle svampens forskellige organer (sporer, basidier, øskner, hyfer, evt. cystider) er et møjsommeligt tålmodighedsarbejde.

Til brug for studiet af sine svampe har Hauerslev indrettet sig med et veludstyret laboratorium med et almindeligt mikroskop og et stereomikroskop samt en omfattende speciallitteratur. Det almindelige mikroskop er udstyret med et tegneapparat, et spejlsystem, der kaster tegningen ned på en lille skrivepult, således at han for hver eneste interessante indsamling let kan lave en tegning af de mikroskopiske karakterer til senere sammenligning. En anden hjemmelavet detalje er en lille vandret kobberplade på mikroskoplampen, som bliver varm, når mikroskopet er tændt og som dermed kan bruges til at opvarme præparatet til optimal indfarvning.

Således udstyret har Hauerslev nu indsamlet og bestemt tusindvis af barksvampe, og dermed - sammen med M. P. Christiansen og J. Bregnhøj - gjort Danmark til det formodentlig bedst kendte område i verden for disse svampe, der omfatter 300-400 danske arter afhængig af, hvilke grupper der medregnes.

Personen Hauerslev gør ikke meget væsen af sig, det er svampene, der er de vigtige. Alle, der har mødt ham, kender hans til det selvudslettende grænsende beskedenhed, hans venlighed og hans sparsommelighed overfor sig selv, mens generøsiteten over for andre, ikke mindst foreningen, er stor. Sine gæster kan han overraske med vin og spiritus af en så bedaget alder, at oprindelsesbutikkerne forlængst er ophørt med at eksistere, uden det har det mindste med indholdets kvalitet at gøre!

Som tandlæge har han hjulpet adskillige fattige kunstnere ved at reparere deres tænder mod betaling i kunst, hvilket hans hjælm bærer smukt præg af.

I erkendelse af hans arbejde med barksvampene er han forlængst blevet udnævnt til æresmedlem af Göteborgs

Svamppklub. Her er han i selskab med nestoren inden for studiet af de nordiske resupiante svampe, svenskeren John Eriksson, der bl.a. var Christiansens læremester. Desuden har både en fransk og en svensk kollega hædret ham ved at opkalde svampe efter ham: *Vararia hauerslevii* Boidin og *Sistotremella hauerslevii* Hjortstam.

I en alder af 86 er det vel på tide at læne sig tilbage i stole og mindes, men det er Hauerslev ikke klar til endnu. Bortset fra, at benene kan være drilske, fungerer det hele, og hans syn endda i en grad, som de fleste yngre må misunde ham. Og skulle det fremover knibe med at komme ud i naturen, behøver han ikke bekymre sig. Han har stadigvæk så store lagre med interessante og ubeskrevne arter, at han næppe nogenside vil løbe tør for arbejde.

Hauerslev har drevet sin hobby så vidt, det kan gøres. Han har investeret den tid, han som ungarl har haft friere rådighed over end så mange andre, i et studium, der har kvitteret med oplevelser, opdagerier og glæder over naturens mangfoldighed. Vi er mange, der forstår hans glæde og værdsætter den nye viden, han har beriget os med, og vi ser frem til mere.

*Henning Knudsen,
lektor v/ Botanisk Museum.*

SAAB
Oldtimers
Specialbiler

**SAAB 96 og 99
totalrenoveres
og
sælges med garanti**

NIELS THIELE
Automobiler
3660 Stenløse
Tlf. 42 17 00 72

Vandballaden 1935

Skoleåret 1934/35 blev hen mod slutningen præget af nogle ulykkelige hændelser, der i et par uger medførte en ubehagelig atmosfære navnlig for de ældste klasser.

Samtidig fra november 1934 til maj 1935 var forfatteren Lise Nørgaard - dengang Elise Tønder Jensen og senere navnlig kendt fra TV-serien »Matador« meget mod sin vilje elev på Sorø Husholdningsskole hos frøken Vestergaard. I sin meget solgte erindringsbog »Kun en pige«, der nedenfor refereres frit, beretter L.N. i sidste kapitel om sit ophold i Sorø, hvortil hun kom, fordi hendes mor et par år havde været udlært modist der og kunne berette om, at hun der havde haft friere som »strøsand«, og så var der jo i tilgift alle de nydelige akademister på Sorø Akademi blandt hvilke hendes halvfætter, der lige var kommet op i 2. G. Disse lokketoner betragtede L.N. som en direkte hån. Hun var allerede forlovet med en stud. polyt. og ville virkelig ikke nedværdige sig til at rende med skoledrenge. Forlovelsen gik imidlertid overstyr uden soransk indblanding, fordi den håbefulde unge mand, som det da var på mode, blev grebet af universitetskommunismen, der indebar verdens frelse og skulle være lige det modsatte af det værste af alt, nazismen. (Han fik altså løbepas og endte som stadsingeniør i en større jydsk købstad). Skoleåret på husholdningsskolen gik fra november til maj, og der var ca. 70 elever fra alle egne af landet. Frøken Vestergaard styrede det hele med stor myndighed og gennemført forskelsbehandling. De fineste boede i en anneksvilla på »Blomstergangen«, mellemstanden boede på hovedbygningens 1. sal, og piger der majsommeligt selv havde skrabet penge sammen til frivilligt at komme på husholdningsskole boede øverst oppe på 2. sal.

Installeret og efter aftensmaden den første dag indviede frøken Vestergaard det nyankomne hold i husreglementet, der var imod enhver form for pjat og pjank, råben og hvinen m.v. Som et sidste, men

meget vigtigt punkt var det på det strengeste forbudt at omgås akademisterne, der kun havde den ene tanke i hovedet at ødelægge unge kvinders gode navn og rygte. Blev man antruffet i selskab med disse åbentbare farlige personer, ville man blive straffet med udgangsforbud, og gentog det sig ville man blive bortvist. L.N. lagde ørene tilbage, og selvom hun hjemmefra havde svoret at ville være sin forlovede tro og aldrig nedlade sig til at omgås en af de snothvalpe, der endnu gik i skole, så overvældedes hun af forbudets forunderlige magt, og efter få dage havde hun ikke bare én akademist, halvfætteren »i rusen«, men hun havde også en reserve, der ganske vist var et par år yngre og kun gik i 1. G. Det sidste var L.N. villig til at se bort fra, nu han var så strengt forbudt. Hun holdt kun de to akademister for at trodse frøken Vestergaard.

Det var ganske almindeligt, at vi havde husholdningspiger (husps) med til skolens to baller kongeballet og vandballet, men så skete der noget, der satte en stopper for det. Frøken Vestergaard havde henstillet til rektor (Raaschou-Nielsen) at sørge for, at akademister ikke færdedes på Holbergsvej eller nærmede sig hendes område i det hele taget. Den besked fik vi da også af rektor med den tilføjelse, at den ikke gjaldt, hvis vi skulle hen til en af vores derboende lærere (Holten og Frimodt), hvad vi stort set aldrig skulle, så vi holdt ventende til ved bommen for enden af af Ingemannsvej.

Rektor blev meget fortørnet over frøken Vestergaards indblanding og dekreterede derfor som modtræk, at ingen elever fra husholdningsskolen måtte deltage i det netop forestående vandbal d. 16/3 1935. Der skulle L.N. have været med sin halvfætter, og hendes lidt yngre søster skulle også med og var det, fordi hun gik i Roskilde Katedralskole og således ikke var Vestergaardinficeret.

Det er klart, at skuffelsen var stor hos pigerne, der havde fået syet nye flotte kjoler og glædede sig, men der bredte sig også en vis surhed og irritation hos os andre,

NB. Kontingentrestancer

Der er nu udsendt girokort til 118 medlemmer, som endnu ikke har betalt deres kontingent for 1992, heraf 15 bosiddende uden for Danmark. Fire medlemmer er i restance for 2 år i træk. Opmærksomheden henledes på § 2 i Soransk Samfunds vedtægter, hvorefter bestyrelsen kan slette medlemmer, der er i kontingentrestance for mere end ét år.

Nye medlemmer, som er blevet tilmeldt i løbet af 2. halvår, er kontingentfri i 1992 og får først girokort tilsendt i marts 1993.

Kassereren.

Vandballaden (fortsat)

der nu måtte tage til takke med piger, der i hast blev os påduttet hjemmefra fortrinsvis søstre, og det er jo ikke helt det samme. Der er næppe tvivl om, at flere var dybt frustrerede over denne optakt til en fest som vandballet jo er.

Nogle druknede sorgen i spirituøse drikke på kamrene og på Postgården, hvor flere af damerne boede, og det fik meget alvorlige følger for flere bl.a. også fordi der gik sære rygter ude i byen om henkastede ølflasker på Ingeman's grav. I et par uger var der en vis uhyggestemning på grund af forhør hos rektor, lærerråds-møder o.a. Helt ekstraordinært måtte vi fredag d. 29/3 kl. 16,15 stille op i lovsangsorden i lovsangssalen for der at påhøre en længere formanings-tale af rektor, der tog sig sagen meget nær og var synligt bevæget. Derefter var roen genoprettet, men mon man dengang var klar over, at kimen til balladen måske skjulte sig i duellen mellem de to skoleledere, der begge var lige ansvarsbevidste?

Otto Vilh. Sommer (S 1937).

**Datidens charme,
nutidens boligkomfort med...**

**FROVIN dannebrogsvinduer
FROVIN pælævinduer
FROVIN koblede vinduer og døre**

frovin
vinduer og døre

Ellemosevej 5 A
Ugerløse
DK-4400 Kalundborg
Tlf. 53 50 41 41
Telefax 53 50 40 21

Kommentar til kommentar

For at friske historien lidt op: Vor uforlignelige græsklærer, lektor Holten gennemførte i 1929 og 1930 lange cykelture til Nord- og Sydslesvig med vor klasse. Han var 55-56 år gammel, men klarede strabadserne fint. Alt det havde han tilrettelagt, og mægtede til inspirerende indførelse i de sønderjyske landsdeles historie skal man sikkert lede længe efter. En af de lærere man mindes med største taknemmelighed.

Hans Romer (S 31)

Operahus på Langeland

Godsejer V. Chr. Steensen-Leth til Steensgaard (S 56) lader avlsbygningerne på herregården ombygge, så der bliver plads til et stort operahus i international målestok. Projektet vil koste adskillige millioner, som godsejeren håber, EF betaler en del af.

Tale for 3ns 1967 ved 25-årsjubilæet i Sorø d. 19. juni 1992

Jeg vil gerne have lov til at sige jer tak, fordi I har villet se mig her i dag. Det er jeg både rørt og glad ved.

Det ville nok også være sværere for mig at glemme jer frem for så mange andre, fordi vi jo havde en del forbindelse med hinanden, mens i gik på skolen, både inden for og uden for murene.

Jeg har endnu den båndoptagelse, jeres klasse udførte d. 9/2 1967; Jeg har faktisk lovet den til Soransk Samfund, når det engang bliver aktuelt.

Der er en af jer, jeg husker for en intens beskæftigelse med temaet: Den menneskelige forvandling. Vedkommende mente, at en meget vigtig forvandling fandt sted for mennesker i 13-15 års alderen.

Dette tema vil jeg gerne tage op og sige et par ord om. En ældre dame, der var min ven, sagde engang til mig, at hun havde fået nye øjne. Hun mente naturligvis, at hun så alt som nyt. Hun var da over 85 år og fortalte mig samtidig, at Charlotte Buhler, professoren i Wien, havde sagt, at mange store kunstnere og digtere havde skabt deres hovedværker i en høj alder.

Vi kunne som et stort eksempel nævne William Blake, der kort før sin død skabte det vidunderlige kunstværk: Illustrationer til Jobs Bog. Og så handler dette værk endda netop om den menneskelige forvandling!

Mennesker har tænkt over dette fænomen i årtusinder. Homer dvæler ved det i Odysseen, hvor han viser, at den, der lukker sig og bygger mure om sig selv, visner. Det gør han i Eurylochos' skikkelse, en af sømændene, der optræder i den scene, der foregår ved Kirkens hus.

En anden skikkelse, der kan betegnes som et modstykke til Eurylochos omkommer i sin blinde iver. Det er Elpenor. Han tænker sig slet ikke om, men styrter sig hovedkuls ud i det nye liv. Men han var, siger Homer, heller ikke »hverken behjertet i strid eller synderlig stærk i forstanden«.

En stor flok af Odysseus' mænd handler med Homers ord »i deres enfold«. De bliver forvandlede af Kirke til svin og anbragt i en fold. Men da Odysseus selv kommer, tvinger han Kirke til at hæve fortryllesen. Kirke gør da mændene til mennesker igen, men sådan at de er som nyskabt: De er både foryngede og forskønnede.

Mødet med det ukendte kan altså under de rette omstændigheder have en lykkebringende virkning, der tager form af en forvandling.

Det gælder også om Odysseus selv. Men om ham gælder tillige det særlige, at han har en modgift mod skadelige virkninger af mødet med det nye og ukendte. Denne modgift er en urt med hvid blomst og sort rod; moly hedder den. I virkeligheden er det hans tro, det vil sige hans følelse for hjemstavn og sprog, som han er eet med. Denne tro hindrer ham i at fortabe sig i det ukendte, således at mødet med det i stedet bliver til en lykkelig forvandling.

I der er til stede her i dag vil i fremtiden komme til at møde det ukendte på mange forskellige måder. Jeg vil da håbe for jer, at det må blive et møde, der for jer skaber en lige så lykkebringende forvandling som den, der i sin tid blev ho polytlas Odysseus, den Odysseus, der kunne bære meget, til del.

Tusind tak, fordi I ville se mig her!

Jan Wiuf.

Referat af Soraner-Frokosten i Maj måned

Den nykårede formand, Niels-Ulrik Kopp, åbnede mødet i Timandsrådet - Hauerslev '23, Dan Fink '27, Børge Sevaldsen '32, Tholl '33, Mitens '41, Thyge Winther-Jensen '54 Niels-Ulrik Kopp '58, Poul Andersen '60, Jølver '78 og Klaus Runge '87 - med sikker hånd og kunne til alles glæde meddele, at Rantzau er i bedring.

Jeg veed et sted.. og Skolens in aeternum floreat blev på trods af det forholdsvis beskedne (men som en af de tilstedeværende påpegede: udsøgte) fremmøde fremført med megen decorum. Dette fik Fink til at konstatere, at Skolen måske også kunne for brug for det - den politiske udvikling taget i betragtning. Da Samfundets repræsentant i Skolens bestyrelse var til stede, blev Skolens fremtidige statut (- og status) naturligvis ivrigt diskuteret.

Fra Skolens fremtid i politisk forstand gled samtalen over på Skolens udvikling i landskabsarkitektonisk forstand: Lan-nung og Finks's mindeanlæg for Absalon. Et af de alvorligste problemer er om tilladelse til at flytte søjlerne kan opnås. For de forsamlede (høje) var der ingen tvivl: Søjlerne vil komme til deres ret i mindeanlægget - og de vil ved denne placering oven i købet være nærmere deres oprindelige placering, end hvor de står nu.

Ad uransagelige veje dukkede Tamil-Sagen op. Man kunne måske bemærke, at den sag efterhånden er uddebateret, men indfaldsvinklen var her informationsformidling - såvel mellem embedsmænd og ministre som mediernes rolle. Sidstnævnte ledte over i en diskussion af de danske avisers kvalitet. Det viste sig at være svært at få nogen til at udtale sig positivt herom - med undtagelse af om Informati-on og Politikken.

Frokosten afsluttedes, som en frokost antageligt bør, med en buket skoleminder.

Klaus Runge

August-frokosten

Da vi, efter (kortvarig) landflygtighed, på ny var tilbage i »Den soranske Sal«, kunne Niels-Ulrik Kopp med rungende røst byde velkommen til de fremmødte. Også sangen fyldte smukt i salen. Når linien (i lettere Stauningsk omskrivelse) »der gli-der Baaden langsomt under Vandet« bli-

ver afsunget, har jeg altid et billede af en spejlblank søoverflade - og en båd (i Storm P.-stil - af en eller anden grund) der uendelig langsomt, men usvigelig sikkert forsvinder under overfladen.

Ikke 200, men 11 raske soranere var dukket op: Hauerslev '23 (som desværre har stået opført som '25 i de to seneste referater - hvilket beklages dybt!), Peter Waagstein '31, Arne Krog '46, Niels Løgstrup '46, Anders Christian Løgstrup '49, Thyge Winther-Jensen '54, Niels-Ulrik Kopp '58, Hans Stage '58, Jens Sparrevohn '58, Poul Andersen '60 og Klaus Runge '87 (- som rosinen i pølseenden som Rantzau ville have udtrykt det - som det tynde øl, måske bedre beskrivende).

Over kaffen bad Waagstein, faute de mieux, som det beskedent blev sagt, om ordet.

Foranlediget af en kasse havanesere (hjembragt fra Nicaragua) og en ikke-ryger vens død af lungekræft, havde Waagstein nedfældet en fristil om rygning. Parentetisk bemærket mente han også, at den passende vel kunne kompensere for et par stile fra tiden på Sorø, som han havde fået andre til at skrive for sig. Imidlertid er det således, at en stil jo helst skal bedømmes. Den resterende del af havaneserne blev herpå udlovet til den, som ville påtage sig at rette Waagsteins stil. Thyge prøvede forgæves at kæmpe mod stemningen, men måtte dog til sidst lade sig overtale - og mon ikke Waagsteins essay kan ventes optrykt her i bladet på et tidspunkt?

Klaus Runge.

Kunstmuseet i Sorø og Stiftelsen Sorø Akademi

er blevet enige om, at museets nye bygning skal placeres mellem Grønne Plads og Banevejen. Professor Henning Larsen har tegnet det. Pris ca. 35 mio. kr. Man håber at få støtte fra en række fonde.

Soransk Samfunds årsfest lørdag den 10. oktober 1992

Program:

Kl. 17,00 samles deltagerne i kirken.

Kl. 17,15 Orgelkoncert ved Knud Vad og Chorus Soranus. Derefter festtale i festsalen af sognepræst Elisabeth Uldall, Farum.

Kl. 18,00 Middag.

Kl. 21,00 Kaffe og dans.

Pris for deltagelse er 250,- kr. for seniorer og 150,- kr. for juniorer (1985-91). Alle ledsagere betaler 250,- kr.

Tilmelding inden den 20. september til *Niels Ulrik Kopp*, Ny Kongensgade 20, 1557 København V, ved at sende en check eller indbetale på postgiro 8 15 01 68.

Husk at opgive årgang af hensyn til bordplanen. Hver deltager kan kun medbringe én ledsager. *Dette gælder også deltagere i dansen.*

Påklædning: Smoking.

Deltagerantallet er begrænset til 150 deltagere. Der udsendes adgangskort med bordkort senest 2 dage inden festen. Kun indehavere af disse kan deltage i midt-dagen.

Lokal deltagelse i dansen. Gamle soranere, der ønsker at komme til kaffe og dans kl. ca. 22, er velkomne. Der vil blive billetsalg ved indgangen. Kr. 50,- pr. deltager incl. kaffe og 2 øl/vand.

NB. Finn Zieglers Orkester spiller op til dansen.

Der er endnu nogle ledige pladser til årsfesten.

Fynsk Batøk.

Af forskellige årsager afholdtes vor årlige batøksammenkomst denne gang ikke på Langø, men hos Sonja og Flemming Borch Jensen på Thurø. På grund af den langvarige tørke havde vores vært gjort et stort arbejde med at grave og vande et stykke jord, så den kunne blive tilpas »suttet«. Efter en kort, men hektisk dyst endte det som det plejer - med at Fl. B. Jensen løb af med pavetitlen.

Vor medbragte mad blev i det pragtfulde vejr indtaget under skyggefulde træer i værtsparrets smukke have. -I fravær af vores formand Olaf Teusch motiverede Johan de Mylius på smukkeste måde et leve for vor gamle skole. -Trods et lavere antal deltagere end sædvanlig blev det en festlig og mindeværdig dag.

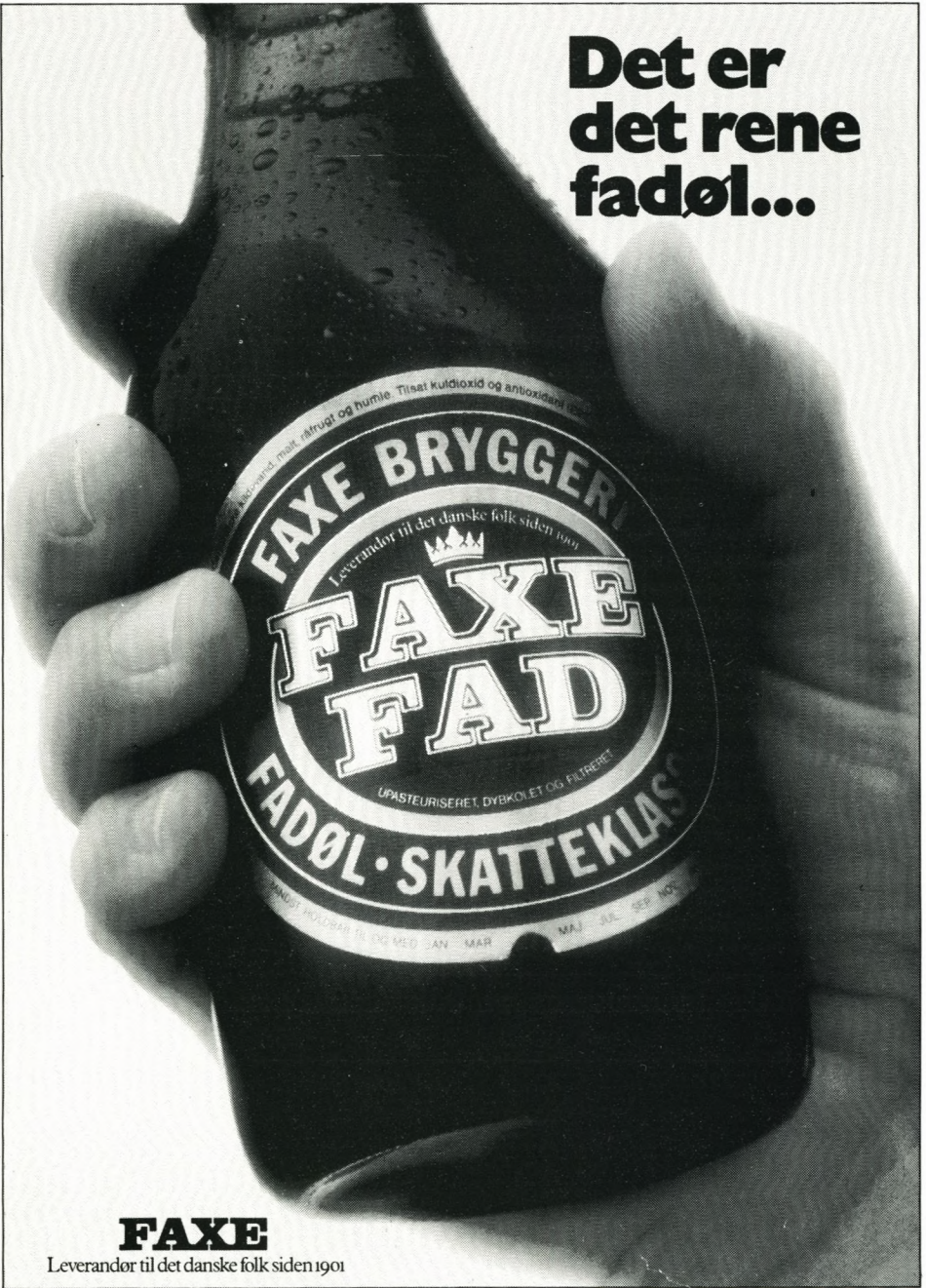
Jørgen Pedersen(S 1955)

Erik Keith Hansen (S 56)

Fredag modtog praktiserende tandlæge dr. odont. Erik Keith Hansen fra Hillerød Hafnia-prisen på 50.000 kr. for sit videnskabelige arbejde vedrørende plastmaterialers anvendelse og holdbarhed som tandfyldningsmateriale. I hans forskning indgår den hidtil største undersøgelse af sin art i Danmark, idet over 1.000 tandlæger har bidraget med materiale om 11.000 patienter.

Hafnia-prisen kan ikke søges, men bliver uddelt hvert år af bestyrelsen for Danske Tandlægers Forsikringsforening, der er stiftet i 1919 ved en overenskomst med Haand i Haand, som i 1972 fusionerede med Hafnia.

**Det er
det rene
fadøl...**

FAXE

Leverandør til det danske folk siden 1901

Aage Krebs, efter at hans gærde er faldet i gammelsoranerkampen i september 1991.

Aage Krebs in memoriam

En afholdt og beundret gammelsoraner Aage Krebs, født 1914, er død i august 1992. Han bisattes under stor deltagelse i Hørsholm Kirke.

Krebs blev student fra Sorø i 1932 og tog tandlægeuddannelsen fra Danmarks tandlægehøjskole i 1936. Hans speciale blev børnetandpleje, hvor hans venlige væsen gjorde ham meget afholdt.

Krebs deltog også i fagfællers organisationsliv bl.a. som stifter af foreningen af yngre tandlæger.

Men det var cricketspillet som han gav første prioret. Kun få kunne håndtere kugle, bat og gærde som Aage Krebs i Danmarksmesterskaberne i 1948 og 49.

Vi sørger med Aages efterladte, især med hans børn og enke og kollegaen Gret-ha som selv er børnetandlæge, og vi vil savne vor ven Aage og ære mindet om soraneren, cricketspilleren og børnetandlægen.

Æret være hans minde!

P. O. P

Soranerfrokost

den første torsdag i måneden kl. 12,00 hos Prag, hjørnet af Prags Boulevard og Amager Brogade.

Runde fødselsdage i oktober

2. Jon Møller Dethlefsen, 50 år (S 61), adresse ukendt.
4. Lektor, cand. mag. Marcus Pedersen, 100 år (lærer), Søndergade 25, 4180 Sorø.
5. Direktør, ingeniør Børge Flamand, 75 år (R 34), Graversensgade 15, 4100 Ringsted.
5. Civilingeniør Søren Stevns Hansen, 50 år (S 61), Gærdesmuttevej 18, 2970 Hørsholm.
5. Kontorchef Sten Thorsen, 80 år (S 32), ska.: Alsvej 89, 2970 Hørsholm.
6. Løjtnant, forpagter Sv. Egede Glahn, 100 år (R 09), Stengårdsvej 18, Vis-kinge, 4470 Svebølle.
7. Kjeld Schiøtz, 70 år (R 38), Holm-bladsgade 9, 2300 København S.
9. Korrespondent Torben Larsen, 80 år (28), Engbakken 64, 2830 Virum.
9. Gunner Geertsen, 70 år (R 39), Amtsstue Allé 23, 4100 Ringsted. Ringsted.
10. Kontorchef Frede Andersen, 80 år (28), Nørreparken 2, 3600 Frederiks-sund.
10. Cand. mag. Per Walthers, 50 år (S 61), 48 Rue de Cauch, 5368 Schutt-rauge, Luxemburg.
11. Afdelingsleder Frode Førster, (80 år (S 31), Præstevangen 33, 4230 Skæl-skør.
14. Lektor, cand. mag. Aage Jensen, 85 år (lærer), Wilstersvej 3, 4180 Sorø.
14. Mejeriejer Jørgen Munk, 85 år (R 23), ska.: Præstekærvej 4, 2700 Brønshøj.
15. Advokat Erik Lind, 80 år (S 31), Box 43, 5300 Kerteminde.
15. Cand. jur. O. Simonsen, 85 år (S 25), Grønnevej 30, 2830 Virum.
16. Landsretssagfører Leif Waagstein, 85 år (S 25), Box 359, FR-100 Tórshavn.
17. Dyrlæge Sven Holger Rasmussen 70 år (S 41), Bredgade 104, 8340 Mal-ling.
18. Dommer Ole Føg-Poulsen, 75 år (S 36), Steinsvej 5, 9240 Nibe.

18. Cand. jur. Thomas Henri Louis Garriques, 50 år (S 61), Lukaert Laan 20, B-1980 Tervuven, Belgien.
  22. Direktør Knud Nielsen, 75 år (35), ska.: Fortunvej 3 A, 2920 Charlottenlund.
  22. Cand. polit. Ole Erik Pedersen, 75 år (S 37), Ingeborgvej 21, lejl. 11, 2900 Hellerup.
  26. Jørgen Chr. Andersen, 50 år (S 62), Ellehammervej 96, 9430 Vadum.
  26. Direktør Ole Valdemar Halken, 50 år (S 61), Soldraget 60, 3460 Birkerød.
  28. Dyrlæge C. H. Pedersen, 60 år (R 49), Kurparken 8, 6340 Kruså.
  29. Direktør Helge Alsing-Nielsen, 60 år (R 49), Ll. Ebberup Mølle, Lille Ebberup, 4200 Slagelse.
  29. Roar Alsing-Nielsen, 60 år (R 49), ska.: Fire Dept. U.S.A.B., 3910 Sdr. Strømfjord, Grønland.
  30. Disponent Hans Jørgen Lund, 50 år (R 60), Ska.: Grønnevej 247, 2830 Virum.
  31. Gerda Friis, 50 år (S 62), Søndermarken 78, 7000 Fredericia.
- Soranske dødsfald**
- TORBEN ANDERSEN (S23)**
14. april 1904-maj 1992
- ERIK BREDE STENERSEN (S39)**
20. september 1920-12. august 1992
- ANDERS TERKELSEN (S42)**
7. september 1922-23. februar 1992
- SØREN LANGKJÆR (S31)**
7. oktober 1912-27. august 1992
- JOHANNES CHRISTIAN TROELSEN(S31)**
22. august 1913-13. juli 1992
- AGNER ANTHES HELWEG-LARSEN(S40)**
12. juni 1921-27. august 1992
- JAN HENNING PLESNER (S57)**
30. maj 1941-12. august 1992
- POUL LETH SØRENSEN (R 27)**
5. august 1910 – 17. september 1992
- CHRISTIAN HERMANN JENSEN (S 35)**
1. august 1917 – 20. juni 1992

KÅRE-OTTO HECKSHER (R 44)

2. februar 1928 – 14. juli 1992

ADAM von BÜLOW

28. juli 1920 – September 1992

MEDLEMSKONTINGENTET

er af generalforsamlingen fastsat til kr. 125,- i 1992. For medlemmer fra og med årgang 1984 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun kr. 65,-.

Soransk Samfunds kasserer:

Torben Juul Andersen
Kochsvej 16
1812 København F.
Telefon 31 24 85 24
Postgiro 4 00 17 10

Kontingent m.v.

SOR-data
Soransk Samfund
Kochsvej 16
1812 København F.

Giro 3 27 13 07

OBS – Årgang 92 er kontingentfri.

Adresseændring skal i Skandinavien ske til det lokale postkontor (udenfor Skandinavien direkte til kassereren).

OBS – BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Finland, Sverige og i Island fremsendes fortrykte girokort. Udlandssoranere bedes **indbetale kontingent i check, trukket på en dansk bank**, da Samfundet ellers må betale **30,00 kr.** for at veksle en udenlandsk check. Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde u/ yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND

stiles til:

Formanden, advokat Niels Ulrik Kopp
Ny Kongensgade 20
1557 København V
Telefon 33 12 66 48

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
Tlf. 53 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Torben Juul Andersen
Kochsvej 16, 1812 Frederiksberg
Tlf. arb. 33 33 34 69. Priv. 31 24 85 24.

Sorø Bogtrykkeri APS

Alleen 9, 4180 Sorø
Tlf. 53 63 05 75 – Fax. 53 63 51 75

ISSN 0903-1340

02079

1227

00

INGE MARGRETHE HESS

HESSUEJ 10
7120 VEJLE ØST

Adressendringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

Indhønt tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4
53 43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162
53 51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården
53 41 11 22**LYNGE & SØN A/S**

INTERNATIONALT ANTIKVARIAT

SILKEGADE 11 - DK
1103 KØBENHAVN K.
TELEFON (01) 15 53 35Sorø Akademi
Skovdistrikt

Telf. 53 63 01 25

Steen Harrsen
advokat (H)**Michael Abel**
advokat (L)**Jens Klokhøj**
advokat (L)**Finn Jørgensen**
advokat (L)**Palle Andersen**
advokat (H)Advokatcentret
Havnepladsen 6
4300 Holbæk
Tel. 53 43 44 45
Fax 53 43 01 12
Giro 3 03 81 81**ADVOKAT**

CENTRET